

e-Rojnost č. 338

Znojemské dění komentuje Jiří Cmunda Roupec

Vychází od září 2017

Jak snadné je přijít a říct o někom, že je lhář .... str. 2

O bruslení je stále zájem, ale bruslíváno se asi víc .... str. 2

Magazín: Budiž ve Vranově slaven pán z Althanu i mistr z Erlachu

12. 3. 2024

Bída zastupitelských jednání

Rekordní, téměř šestihodinové únorové jednání znojemských zastupitelů nezměnilo nic na tom, s čím radniční koalice na schůzi přišla. Svou převahou jednoho hlasu zvrátila všechny připomínky opozice, včetně nekontroverzního návrhu na odložení hlasování o zakoupení bývalé hasičské zbrojnice do příštího zastupitelstva a stejně relevantního požadavku o veřejném projednání téže kauzy. Není to ojedinělý případ. Už na listopadovém zasedání zastupitelů byl podobně smeten ze stolu opoziční požadavek, týkající se ročního odkladu zvýšení poplatků za svoz a likvidaci komunálního odpadu, a to na základě slibu starostky ing. Solařové (ANO), že město pracuje na kampani, která by měla nepříznivý stav změnit.

Jak si radnice dělá z opozice totálního nepřítele

Radniční koalice jaksi zapomíná, že místní opozice podle výsledku voleb reprezentuje jen o něco menší část obyvatel Znojma než koalice, která ji svými rozhodnutími vlastně ostentativně ignoruje. Zejména

se to týká těch rozhodnutí, která přesahují horizont jejího současného mandátu. Přitom koalice v čele radnice nemá nikde zaručeno, že nynější pozici v příštích volbách obhájí. Turbulentní geopolitická doba může změnit i dosavadní celostátní volební předpoklady, o něž se místní koaliční politici v nemalé míře opírají.

S výše popsáním stavem souvisí i vnitřní uspořádání obou soupeřících politických táborů. Hlavní slovo v nich mají lídři dílčích politických stran, zatímco zbytek zastupitelů je v roli koleček hlasovací mašiny. Dali jim snad jejich voliči svůj hlas jen kvůli přikyvování? Za dosavadní uplynulé trvání jejich mandátů se nijak neprojeví. Přitom to snad nejsou osoby bez vlastního názoru. Mnozí z nich mají před svým jménem akademický titul, který by měl představovat kromě odbornosti i jisté penzum vlastního názoru a úsudku. Přesto po celou dobu jednání mlčí. Nebo je to prostě tak, že na zastupitelská jednání přicházejí, aniž by se seznámili s materií připravenou k jednání. Mají například zastupitelé-lékaři (v zastupitelstvu jich zasedá pět) na seznámení se s materiály komunální politiky při svých náročných povoláních vůbec čas? Uvědomují si nakonec, že svou nečinností (s výjimkou ambiciózního MUDr. Jajtnera) ovlivňují chod města, jeho (ne)rozvoj a budoucnost? Voliči je nejspíš volí s důvěrou, kterou představuje jejich prestižní profesní stav. Snad je neovlivňuje to, že sedí v jedné řadě s těmi, kteří pronikli na vrchol místní politiky jen díky svým ostrým loktům.

Jiným, leč souvisejícím problémem, jak již Rojnost v minulosti psala, je nedostatek takových osobností, které by dokázaly překročit práh dosavadní praxe. Místní politické strany zřejmě nejsou schopny generovat ze svého středu nové osobnosti, nebo jsou volitelná místa jejich kandidátních seznamů v moci zájmové skupiny. Současné politické subjekty budou patrně na svých kandidátkách nabízet voličům tytéž osoby jako při minulých volbách, o nichž dnes už víme, že nejsou schopny zásadně změnit dosavadní kurz vývoje a rozvoje města a budou pokračovat v současné praxi.

Jak snadné je přijít a říct o někom, že je lhář...

Rozmohl se nešvar, a minulé jednání zastupitelů toho bylo příkladem, a to takový, při němž někteří příchozí z řad občanů, jimž je umožněn přístup na schůzi zastupitelů, hrotí svoje vystoupení označováním toho kterého zastupitele za lháře, aniž by svoje osočení blíže odůvodnili. V obou případech, které se staly na únorovém jednání, bylo nařčení vysloveno z úst jinak jistě vážených občanů a profesně uznávaných odborníků.

Nakonec není divu, že se tak děje. V parlamentu jsou ony vyhrcoené výroky takřka na denním pořádku, stejně tak v některých televizních diskusních pořadech. Politici jsou sice na půdě Parlamentu chráněni v tomto ohledu poslaneckou imunitou, ale signál politické nekulturnosti, který vysílají do světa, jim voliči nakonec mohou připočítat k jejich neprospěchu.

Ostatně i při jednom z minulých zastupitelských jednání bylo osočení ze lhaní jednoho zastupitele vůči jinému. V tomto případě bylo nařčení poškozující osobnost kolegyně soudně potrestáno. V tomto případě imunita neplatila.

S ohledem na skutečnost, že zastupitelské jednání je přenášeno on-line do veřejného prostoru, tudíž je proneseno svým způsobem na veřejnosti, je na vedení města zvážit opatření, které by riziko stejných či obdobných útoků mohlo omezit nebo mu zabránit. Ne snad z důvodu cenzury nebo omezení svobody projevu, ale aby byla prokázána důvodnost onoho nařčení, například formou správního řízení, a tím i chráněna nařčená osobnost.

Na únorovém zastupitelském jednání to bohužel působilo jako humorné zpestření protáhlého programu a vzbudilo i od předsednického stolu úsměvy místo rázného zakročení.

Rojnost prozatím vyřadila oba incidenty z informace o průběhu jednání zastupitelstva, ale v případě opakování takových případů je okomentuje podle vzorce „padni komu padni“.

O bruslení je stále zájem, ale bruslívalo se asi víc

S posledním únorem skončil kvůli meteorologickému oteplení provoz venkovního kluziště na Sokolské ulici. Ač fotografie přístupné na webu Znojemskeho deníku svědčí spíše o chudé návštěvě, správce kluziště Jan Šťastník přesto považuje sezonu za úspěšnou. Podle čísel, která dodalo tiskové oddělení radnice za období od 15. listopadu do 29. února, navštívilo venkovní kluziště v rámci veřejného bruslení necelých 19 tisíc bruslařů a zhruba stejný počet abonentů a školáků v hodinách tělesné výchovy. To se celkově rovná denní návštěvě kolem pěti stovek bruslařů. To by ve velmi hrubém propočtu odpovídalo denní tržbě více než sedmnácti tisíc korun.

Po uzavření provozu venkovního kluziště bude na zimním stadionu třikrát týdně vyhrazena hodina pro bruslení veřejnosti. Pokud by trval zájem veřejnosti, jaký podle statistik platil na venkovním kluzišti, byly by tři hodiny týdně na zimáku málo.

Za dob mládí méj generace byla možnost bruslení naprosto závislá na mrazivém počasí. Pokud mrzlo, bruslilo se na každé zamrzlé louži, a než byla postavena přehrada, bruslilo se i na Dyji. Na kluzišti se měnily hlavně tenisové kurty, ať už ty někdejší na Smetanově ulici, dnes na tom místě stojí domy, posléze na kurtech na Dvořáčce, ještě před tím, než se na tom místě začal stavět zimní stadion. Bruslilo se též na fotbalové Čafce, také na házenkářském hřišti u sokolovny, na místě nynější sportovní haly. Tam byla kluzišti již ohrazena mantinely a hory sněhu shrabaného z ledu sloužily za tribunu. Veřejné bruslení mělo tehdy přednost před tréninky hokejistů, kteří mohli na led až nakonec. Mimo to byla i školní kluzišti, například na ulici Mládeže pod Ymcou. Bruslilo se odpoledne a večer za umělého osvětlení. Před otevřením kluzišti stály před pokladnou dlouhé fronty a k bruslení pak byly na každého bruslaře zhruba dva tři

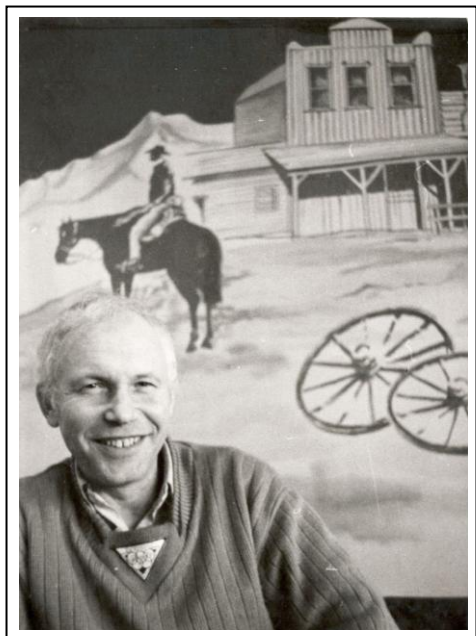

Snímek z venkovního kluziště nesvědčí o návalu bruslařů

plošné metry ledu. Přesto i na přeplněném kluzišti se hrálo na honěnou, bruslaři se spojovali v dlouhé hady, proplétající se mezi bruslicím davem. Vstupné bylo mírné, tuším, že koruna. Šatny tenistů sloužily za ohřívárny, kde se dal koupit horký čaj. Zážitek byl umocněn dobovými zahraničními hity, reprodukoványi z magnetofonu přes amplion. Totéž platilo i poté, když byl dobudován zimní stadion, ale jen do té doby, než většinu hodin obsadili hokejisté. Postupně poněkud opadal i zájem. Bruslení na ledu do jistě míry nahradily brusle kolečkové, skateboardy, segwaye, elektrojednokolky, elektrokoloběžky... Místo kluzišť začaly masově vznikat skateparky s u-rampami, skatestairs, lavicemi, zábradlími...

Za countrymanem Michalem Malčem

Michal Malč před několika dny vstoupil do světa, v němž zvoní struny kytar, banj a mandolín, do ráje country music, kde se jistě setká s těmi, které během svého hudebního života obdivoval – mistry pikovaného banja Earla Scruggse, Ralpa Stanleyho, Dona Rena... Jistě rádi ho tam mezi sebou přivítají jeho někdejší spoluhráči – Max Först, Jarda Šabatka, Günter Cesnek, Jirka Jelínek... Michal se narodil ve Znojmě v těžkých časech blížícího se konce druhé světové války. Neměl možnost poznat své rodiče, vyrůstal u pěstounů. Vzdor nepříznivému osudu byl družné, veselé povahy. Absolvoval lesnickou školu a následně vojenské učiliště a většinu svého profesního času sloužil v armádě. Oženil se, vychoval dceru a syna.

Michal v countryovém nebi

Jako většina kluků té doby tíhl k přírodě a k trampingu, u táboráků hrával na kytaru, a když i k nám dorazila muzika appalačských horalů, propadl jí jako mnohý z nás. Na začátku 70. let brnkal v kasárnách trampíady ve skupině Maryland (tuším, že Meryl byla Michalova tehdejší přezdívka). Pak se přidal ke znojemské bluegrassové kapele Rafters/Voraři. Absolvoval s ní několik Port, řady country festivalů, přispěl do jejího repertoáru několika vlastními písničkami a byl rovněž u prvních rozhlasových a televizních snímků kapely. Poté, když Voraři začali pozvolna odcházet od akustického stylu k elektrickým nástrojům, přešel Michal ke znojemským Toulákům. To už intenzivně promýšlel vytvoření vlastní kapely podle svých představ a o přechodu od kytary ke stylovému pětistrunnému banju. V té době takový nástroj nebyl u nás k mání, a tak Michal, stejně jako řada tehdejších banjových nadšenců, si banjo vyrobil sám. Základní díl vytvořil ze zdravotnických dlah, které formoval do kulatého tvaru podle hrnce z manželčiny kuchyně. Takto, systémem pokus/omyl, vyrobil banj několik.

Zhruba v roce 1976 založil vlastní country kapelu s poněkud necountryovým názvem Květinka. Během prvních patnácti let se v ní vystřídaly na čtyři desítky muzikantů. Michal byl nejen jejím zakladatelem, kapelníkem, mentorem, autorem většiny repertoáru, ale také učitelem. Bral muzikanty takřka z ulice a nezřídka je učil hrát, a sotva je něco naučil, odešli a Michal musel začínat zase znova. To vývoji kapely rozhodně neprospívalo. Přesto ji i tímto způsobem dostal postupem času na jistou úroveň a začal s ní vystupovat na veřejnosti. Květinka hrála, kde se dalo, a dokonce reprezentovala město v zahraničních družebních městech. V počtu vystoupení patřila Květinka k rekordmanům. Stejně rekordní je délka její existence. Ostatně hraje dodnes, byť Michal ukončil svou aktivní činnost v kapele v roce 2013.

Odchod z kapely Michala očividně poznamenal. Na své zahradě na Kraví hoře žil skoro jako trosečník na pustém ostrově. Muzika mu chyběla. Zanedlouho zorganizoval band Kamarádi z Kraví hory, s nímž pak hrával až do doby, než mu to znemožnily zdravotní potíže. Ještě v pečovatelském domě se zúčastňoval hudebních setkání tamních seniorů.

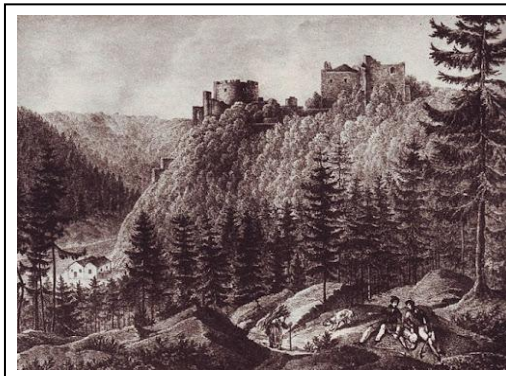

Proč se Hrádku u Lukova říká Nový?

Historie Nového Hrádku u Lukova je prolnta řadou podivností. Už ten název – říká se mu Nový, ale byl postaven ve středověku, někdy ve 14. století, to by znamenalo, že měl svého předchůdce. Když se Jan Jindřich Lucemburský, bratr císaře Karla IV., rozhodl hrad postavit, vybral na první pohled nelogické místo. Jeho hrad nestál na vyvýšeném místě, ale v porovnání s okolím naopak o něco níže, a dokonce v nejužším místě skalní šíje. To zřejmě proto, aby se případní nepřátelé nemohli při útoku rozvinout a obránci se mohli snáze bránit. Snad to ani nebyl nápad Jana Jindřicha. Ten si jen na tom místě všiml základů nějaké starší stavby. To vysvětluje název Nový Hrádek.

Stavba to nebyla nikterak rozlehlá, ale zvláštní konstrukce, složená ze dvou prstenců hradeb a s obytným objektem uvnitř. Hrádek neměl ani tak sloužit k obraně hranice, ale byl spíše zázemím pro lov a následné pitky.

Syn Jana Jindřicha, moravský markrabě Jošt, přenechal Hrádek na počátku 15. století svému stoupenci Přechevi z Kojetic, pár let nato se stal vlastníkem Oswald z Eytzingu a majitelé se dál střídali. Každý chtěl hrad přizpůsobit své

Nový Hrádek v dřívější podobě

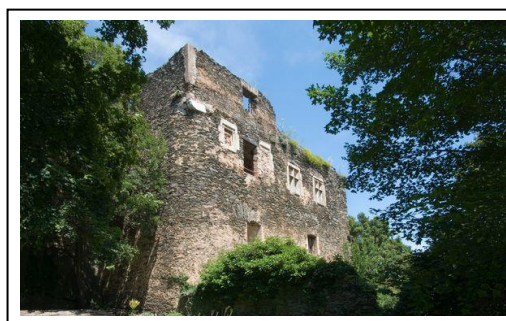

Torzo původní hradní pevnosti

potřebě a představě, a tak docházelo k četným přestavbám. V 15. století se zrodilo hradní dvojče, takzvaný Horní, nebo též Přední hrad. Během 16. století je vlastnily šlechtické rody pánů z Kunštátu, Krajířové z Krajku, Ditrichštejnové, Tetourové z Tetova, Čertorejští z Čertorej i Štrejnové ze Švarcenavy. V 17. století se oba hrady dostaly do vlastnictví Althanů z nedalekého Vranova. Na sklonku třicetileté války bylo druhdy šlechtické sídlo pobořeno a vyplněno švédským vojskem. Švédové si na Novém Hrádku údajně vyli zlost za nedobytí Vranova. V následných letech byl Nový Hrádek opuštěn a chátral.

Na počátku 19. století nechali noví vlastníci Mnizskové a Stadičtí některé partie hradu opravit, ale spíše pro hospodářské účely a jako sídlo hajného. Za první Československé republiky Nový Hrádek užíval Klub českých turistů, který tam provozoval noclehárnu. Dole pod hradem měli své osady znojemští trampové a skauti.

Jak vidno, od vzniku hradu do období druhé světové války toho víme poměrně dost. Pak nastalo kolem hradu ticho, které narušily jen občasně útoky uprchlíků před gottwaldovským režimem na Západ. Do historie vstoupil například útek československých válečných letců. Celé dyjské údolí od Znojma po Vranov na půl století spadalo do zakázaného pásma střeženého pohraničníky.

Pozůstatky Horního hrádku

Nový Hrádek byl opět zpřístupněn po roce 1992. Jeho správou je pověřen Národní památkový ústav. Od roku 2001 má Nový Hrádek status Národní kulturní památka.

◁ Hold padlým skautům z osady Aljaška, která bývala pod Novým Hrádkem

